

**Gemeente
Rotterdam**

Stadsontwikkeling
Klimaat, Bouwen, Wonen
Drs. C.M. Zeegers MA

Van: N. Mehadi
Telefoon: 14 010

Uw kenmerk: 23bb008226
Ons kenmerk: M2312-1062 - 24bo003106
Bijlage(n): 1

Onderwerp: Verduurzaming Rotterdams
Erfgoed

Datum: 13 februari 2024

Aan de gemeenteraad

Op 4 december 2023 stelde A. Kockelkoren (GroenLinks) ons schriftelijke vragen over de verduurzaming van Rotterdams erfgoed.

Inleidend wordt gesteld:

"Bewoners van een beschermd stadsgezicht die hun woning willen verduurzamen, lopen bij de gemeente tegen een muur aan. In de huidige welstandsvisie is er nauwelijks ruimte voor modernisering en verduurzaming. Een voorbeeld hiervan is de burgerbrief die op 30 maart jl. werd ontvangen (23bb002104). De nieuwe welstandsnota wordt pas in 2025 verwacht, daar kunnen deze bewoners niet op wachten. Het voornemen van het college om vooruitlopend daarop nieuwe criteria voor energieopwekkende panelen op te stellen (te lezen in brief 23bb006456 van 29 september jl.), lost de zorgen niet op. Verduurzaming gaat verder dan een paar zonnepanelen. Het gaat bijvoorbeeld ook om isolatie of het installeren van een warmtepomp, en vaak is voor dat alles ook een aanpassing van muur- of dakconstructie nodig. Dit soort aanpassingen is keihard nodig om de klimaatdoelen te halen. GroenLinks vindt het kwalijk dat Rotterdammers door de gemeente worden tegengewerkt in hun verduurzamingsplannen."

Hieronder volgt de vragen en onze beantwoording:

Vraag 1:

Herkent het college het beeld dat de verouderde Welstandsnota het erg ingewikkeld maakt voor bewoners van beschermde stadsgezichten en monumenten om hun woning te verduurzamen?

Antwoord:

Nee, in de huidige welstandsnota (door uw raad vastgesteld op 11 oktober 2012) staat met betrekking tot duurzaamheidsbeleid het volgende: "Rotterdam voert een actief duurzaamheidsbeleid. De stad wil de CO2 uitstoot sterk verminderen. Bouwen en het gebruik van bouwwerken kan daar flink aan bijdragen."

Het welstandsbeleid mag dit natuurlijk niet belemmeren. Om die reden is hieraan speciale aandacht besteed, met name aan het toepassen van nieuwe duurzame technologieën, zoals zonnecellen en windmolens. Daarom zijn de eisen die hieraan gesteld worden minimaal en hebben slechts als doel ervoor te zorgen dat deze 'bouwwerken' zich op een zo natuurlijk mogelijke wijze voegen in de omgeving." In de huidige welstandsnota zijn geen specifieke criteria opgenomen die verduurzaming van woningen in beschermde stadsgezichten en monumenten onmogelijk maken. De welstandsnota houdt in principe dan ook niets tegen, zolang de duurzaamheidsingrepen aan woningen in beschermde stadsgezichten en monumenten de karakteristieken niet onevenredig aantasten. Daarbij wordt bovendien opgemerkt dat het welstandsbeleid alleen toeziet op ingrepen aan de buitenkant van woningen en geen belemmering vormt voor ingrepen aan de binnenzijde van de gevel.

Vraag 2:

Het verduurzamen van woningen is een belangrijk deel van de Rotterdamse klimaatopgave. Hoe rijmt het college de stilstand bij beschermde stadsgezichten en monumenten met het halen van de klimaatdoelen in 2030?

Antwoord:

Het beeld van stilstand bij verduurzaming van woningen in beschermde stadsgezichten en bij monumenten wordt niet herkend. Op dit moment is het al mogelijk om energieopwekkende panelen in beschermde stadsgezichten te plaatsen, met uitzondering van daken aan de voorzijde en zijkanten die gekeerd zijn naar openbaar gebied. Omdat de nieuwe welstandsnota wegens de complexiteit pas eind 2024 kan worden aangeboden aan uw raad (zie de brief 23bb006456 van 29 september jl.), is besloten om met de versoepeling van regelgeving voor energieopwekkende panelen vooruit te lopen op de herziening van de gehele welstandsnota. Het voorstel voor versoepeling is recent aan uw raad aangeboden ter besluitvorming (23bb007839). Hiermee worden de mogelijkheden voor energieopwekkende panelen in beschermde stadsgezichten en op monumenten verruimd ten opzichte van de huidige mogelijkheden. Dit komt tegemoet aan de toenemende vraag van eigenaren van gebouwen in beschermde stadsgezichten en van monumenten naar de toepassingsmogelijkheden voor het plaatsen van energieopwekkende panelen. Duurzaamheid gaat overigens verder dan zonnepanelen, maar zonnepanelen zijn voor welstand van belang, omdat de aanwezigheid ervan van zichtbare invloed is op de gezamenlijke openbare ruimte.

Met behulp van de Investeringsubsidie duurzame energie en energiebesparing (ISDE) bestaat voor huiseigenaren van zowel gemeentelijke- als rijksmonumenten de mogelijkheid om subsidie aan te vragen voor het verduurzamen van woningen. Vanaf 1 januari 2024 is deze regeling weer beschikbaar gesteld, voor bijvoorbeeld isolerende maatregelen of (hybride) warmtepompen. De regeling is toegankelijker gemaakt voor de isolatie van monumentale woningen.¹ Ook in de Subsidieregeling Verduurzaming voor Verenigingen van Eigenaars (SVVE) en Subsidie Verduurzaming en Onderhoud Huurwoningen (SVOH) zijn voor (zowel rijks-, provinciale als gemeentelijke) monumenten aanpassingen doorgevoerd voor onder meer dak- en gevelisolatie. Een recent voorbeeld is het rijksmonument Pincoffs, dat in korte tijd is voorzien van noodzakelijke duurzaamheidsoplossingen met behoud van de monumentwaarden².

¹ Staatscourant 2023, 33812

² <https://stadsherstel-rotterdam.nl/2023/12/groen-rijksmonument-pincoffs/>

Dit laat zien dat er ook op het gebied van erfgoed maximaal wordt meebewogen met de inspanningen die nodig zijn om de klimaatdoelen te verwezenlijken.

Vraag 3:

Is het college bereid om met de welstandscommissie in gesprek te gaan over het meewegen van duurzaamheidscriteria, vooruitlopend op de komende herziening van de welstandsnota?

Antwoord:

Ja, het college is bereid om met de welstandscommissie in gesprek te gaan over het meewegen van duurzaamheidscriteria. Duurzaamheidscriteria worden momenteel al meegenomen in de herziening van de welstandsnota die ambtelijk wordt voorbereid. De welstandscommissie stelt overigens zelf geen beleid op, dat wordt door het gemeentebestuur gedaan. De welstandscommissie wordt wel betrokken bij het opstellen van het beleid. De geactualiseerde welstandsnota wordt eind 2024 aan uw raad aangeboden en uiteindelijk door uw raad vastgesteld.

Vraag 4:

Is het college bereid om de volledige paragraaf over verduurzamen uit de welstandsnota naar voren te halen, in plaats van slechts een los punt over energieopwekkende panelen?

Antwoord:

Duurzaamheid wordt gezien de samenhang momenteel al meegenomen in de herziening van de welstandsnota. De geactualiseerde welstandsnota wordt eind 2024 aan uw raad aangeboden. Gezien de vereiste zorgvuldigheid en het benodigde participatietraject zal het naar voren halen in de vorm van een aparte paragraaf over verduurzamen vooruitlopend op de volledige herziening van de welstandsnota nauwelijks tijdswinst opleveren. Het college geeft daarom de voorkeur aan het aanbieden van de volledig geactualiseerde welstandsnota eind 2024. Hierdoor kan ook een meer integrale behandeling en afweging van de welstandsnota worden gemaakt.

Vraag 5:

Is het college op de hoogte van het feit dat de burgerbrief van 30 maart jl. (23bb002104) tot op heden niet is beantwoord? Zo ja, waarom heeft dit zo lang moeten duren?

Antwoord:

Ja, de beantwoording heeft helaas lang op zich laten wachten, omdat de burgerbrief na ontvangst niet op de juiste wijze administratief is geregistreerd. Inmiddels is de brief op 8 januari jl. beantwoord met excuses voor de late beantwoording. Een afschrift is op verzoek van de raad bijgevoegd.

Vraag 6:

Is het college zich ervan bewust dat bewoners onduidelijkheid en een niet-meewerkende houding ervaren vanuit de gemeente, waardoor zij soms maanden of zelfs jaren aan voorbereidingen en voorinvesteringen voor niets doen?

Antwoord:

Dit herkent het college niet. Met iedereen wordt in gesprek gegaan. Veelal gebeurt dit aan de hand van conceptaanvragen, waarbij initiatiefnemers hun plannen voorleggen. Daarbij

worden de plannen beoordeeld op ruimtelijke en bouwkundige aspecten. Niet alles is altijd mogelijk, maar dan wordt altijd nadrukkelijk in overleg met initiatiefnemer gezocht naar wat wel kan.

Vraag 7:

Is het college bereid om te onderzoeken wat er nodig is om aanvrager beter te helpen en eerder in het proces duidelijkheid te geven, en de werkwijze van de gemeente aan te passen aan de hand van de uitkomsten hiervan?

Antwoord:

Zoals bij vraag 6 is geantwoord wordt met iedereen die een (ontwerp)plan voorlegt in gesprek gegaan en wordt informatie verstrekt over de mogelijkheden. Bij beschermde monumenten is elke vergunningaanvraag maatwerk en wordt gekeken naar wat mogelijk is met behoud van de monumentale waarden. Leden van VvE's kunnen bovendien via VVE-010 adviezen op maat krijgen. Daarnaast kunnen via het Duurzaamheidsloket vragen worden gesteld over welke mogelijkheden de gemeente biedt, wat de eisen zijn of wat een handige aanpak is. In 2024 zal in aanvulling hierop ook een Energieloket worden geopend waar mensen kunnen worden geïnformeerd over onder andere financiële regelingen op het kruisvlak van welstand, erfgoed en duurzaamheid. Mede gelet op deze laatste toevoeging kunnen (potentiële) aanvragers (nog) eerder worden geholpen en is een nader onderzoek nu niet nodig.

Burgemeester en wethouders van Rotterdam,

De secretaris,

J.H. Meijer, l.s.

De burgemeester,

A. Aboutaleb

Bijlage:

1. Beantwoording burgerbrief 23bb002104